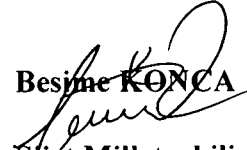

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 3264
Tarih : 01.12.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

17 Kasım 2016 tarihinde Siirt İli Şirvan İlçesi Maden Köy mevkiinde gerçekleşen facianın teknik, sosyo-ekonomik, ekolojik, ve hukuki tüm boyutlarıyla araştırılıp açığa çıkarılması, sorumluluğu bulunan tüm kişi ve kurumların tespit edilmesi ve yaşanan acının “hafifletilmesini” sağlayan kapsamlı bir çalışmanın başlatılmasını sağlamak amacıyla Anayasa’nın 98. İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Besime KONCA

Siirt Milletvekili

GEREKÇE

17 Kasım 2016 tarihinde Siirt İli Şirvan İlçesi Maden Köyü mevkiinde bulunan ve Ciner Grubu bünyesinde faaliyet yürüten Park Elektrik Üretim Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından işletilen Bakır Madeni Ocağında, 12 insanımızın hayatını kaybettiği, 4 insanımızın halen göçük altında bulunduğu bir facia yaşanmıştır.

Söz konusu maden ocağında yapılan gözlemsel incelemeler dahi durumun teknik açıdan vahametini gözler önüne sermekte, faciaya “doğal afet” “Allah’ın takdiri” denilemeyeceği gibi öncelikli olarak teknik ve yasal yükümlülüklerin uygulanmamasıyla insanlarımızın hayatını kaybettiği, kâr hesaplarıyla değil matematiksel hesaplarla yapılacak bir kazı-şev optimizasyonu dahi önlenebilecek bir facianın gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır. Kazı şev optimizasyonu çalışmaları; “aşırı yağış” durumu dahil olmak üzere, yeraltı ve yer üstü suları, deprem durumu, zemin özellikleri gibi tüm durumlar göz önünde bulundurularak yapılıp şevler, can ve mal kaybına yol açmayacak şekilde tasarlanır. Dolayısıyla facianın sebebi “aşırı yağış” olmamakla birlikte, öyle bir durum olsa dahi, bu sadece şev optimizasyonu çalışmasının doğru yapılmadığını ifade etmek demektir. Nitekim 24 Temmuz 2016 tarihinde, gündüz saatleri olmasıyla işçiler tarafından farkedildiğinden can kaybının yaşanmadığı ve 6 kamyon ile 2 iş makinesinin göçük altından kaldığı benzer bir durum yaşanmış ve kazı yamacında şev eğimleri azaltılarak stabil hale getirilmiştir.

Yakın geçmişte yaşanan söz konusu durumla birlikte ivedilikle gerekli tedbirlerin alınması gerekirken, bazı çalışmaları ve durumları riskli gören, hayati kazalara sebep olabileceğini ifade eden ve eleştiren işçiler, “çalışmak isteyen çok, sen bilirsin” denilerek işten çıkarılma ile tehdit edilmişlerdir. Bu tutum facia sonrasında da devam etmiş, gözlemci heyetlerin ziyaretleri esnasında aleyhte konuşmaları durumunda işsizlikle tehdit edilen işçiler, ses kayıt cihazları ve telsizlerle dolaşan kişilerce baskı altına alınmaya çalışılmıştır.

İşçilerin uyarıları ve tepkileri, tehditle bertaraf edilirken, kamusal denetim mekanizmalarının “İş(çi) Sağlığı ve İş Güvenliği” hususunda da yükümlülüklerini yerine getirmediği, Şirvan Maden Ocağı facia sahasında kısıtlı araştırmalarda dahi açığa çıkmıştır. 6331 sayılı Kanunu’nun facianın önlenmesi ile ilişkili maddelerinde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmediği tespit edilmiştir. Kaldı ki söz konusu baskılar sonucu bazı konularda da gerekli bilgilere ulaşılamamıştır.

Şirvan Maden Faciası, iş kazalarının sebeplerini tüm boyutlarıyla ortaya koyması açısından üzerinde önemle durulmasını zorunlu kılmaktadır. Şirvan Bakır Madeni İşletmesi, kuruluş aşaması itibarıyla canlı hayatını ortadan kaldıran, doğal kaynakları ve yaşamı metalaştıran politikaların doğaya müdahalesini ortaya koyan ekolojik boyutuyla karşımıza çıkmaktadır. İşletmenin sebep olduğu zehirli atık sulardan kaynaklı hayvanlarının telef olması ve tarım ürünlerinin ciddi zarar görmesiyle, bölge halkı, tek geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılık ellerinden alınarak maden işçiliğine mecbur hale getirilmişlerdir. Bu konuda halkın ilgili yerlere yaptığı tüm başvuru ve dilekçeler yanıtızsız bırakıldığı gibi İnsan Hakları Derneği'nin 12 Ekim 2010 tarihli, halkın beyanlarını da içeren bu yönlü raporu görmezden gelinmiştir. Zamanla ortadan kaldırılan bir köy ve yaşamı, hayati risk taşıyan mecburi maden işçiliği facianın sosyo-ekonomik boyutunu gözler önüne sermektedir. Ciner Grubuna bağlı şirketin Maraş-Elbistan Maden Faciasına benzer bir faciaya tekrar Şirvan Maden Ocağında imza atmış olması, ilgili ve yetkili kamusal yaptırım ve denetim mekanizmalarının sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır. Facia sonrasında arama-kurtarma çalışmalarının, yetkililerin kayıtsızlığı karşısında, göçük altında kalan insanlarımızın mesai arkadaşlarının kendi canlarını riske atarak gönüllülük temelinde yapılması sorunun önemle araştırılması gereken bir başka boyutu ve esasen bütününe bir tezahürüdür. Bu bütün, yaşam hakkını hiçe sayan, ekonomik ve demokratik haklar için örgütlenme, sendikalaşma hakları karşısında sermaye grubu çıkarlarını gözetken, doğayı, doğal kaynakları ve yaşamı metalaştıran neoliberal sisteme hizmet eden hükümet politikalarıdır.

Sonuç olarak, özellikle facia sonrası, sahada faciaya ilişkin sağlıklı bilgilerin alınmasını engelleyen uygulamalardan kaynaklı, şeffaf ve kapsamlı bir çalışmanın yapılmasını sağlamak amacıyla Meclis Araştırması açılması elzemdir.

Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAS
HDP İstanbul Milletvekili

Adem GÜVERİ
HDP Van Milletvekili